

Transparenca proaktive nënkupton dhënien e informacionit përpara se ta kërkojë publiku. Kjo, sipas definicionit, korrespondon me konceptin e qeverisjes së mirë, e cila si në teori ashtu edhe në praktikë do të mundësonte një administratë më të mirë, më efikase dhe transparente, e hapur për pjesëmarrjen e qytetarëve.

Transparenca proaktive është shpallur edhe nga nisma e Partneritetit për Qeverisje të Hapur, si një nismë globale për hapjen e organeve qeveritare dhe aksesin më të madh të tyre ndaj publikut.

PSE ËSHTË E RËNDËSISHME TRANSPARENCA PROAKTIVE PËR QYTETARËT?

Transparenca proaktive mundëson pjesëmarrjen e qytetarëve në jetën publike të komunitetit. Koncepti i transparencës proaktive kontribuon drejtpërdrejt në demokracinë, veçanërisht në cilësinë e demokracisë së drejtpërdrejtë, e cila në botën moderne arrihet përmes pjesëmarrjes së drejtpërdrejtë të qytetarëve. Zbatimi i vazhdueshëm i konceptit të transparencës proaktive mund të përmirësojë ndjeshëm pjesëmarrjen e qytetarëve në vendimmarrje në të gjitha nivelet. Nëse qytetarëve u kërkohet të bëjnë përpjekje shtesë për t'u informuar, për shembull, duke paraqitur një kërkesë për akses në informacionin publik, kjo zvogëlon gatishmërinë e tyre për të marrë pjesë në procesin e vendimmarrjes, si dhe sasinë e informacionit që qytetarët kanë në dispozicion. asgjësimi . Pjesëmarrja e qytetarëve është një e drejtë e njeriut dhe si e tillë rregullohet nga Deklarata Universale e të Drejtave të Njeriut, e miratuar në vitin 1948. Deklarata Universale përcakton se:

1. “Çdokush ka të drejtë të marrë pjesë në punët publike të vendit të tij, drejtpërdrejt ose nëpërmjet përfaqësuesve të zgjedhur lirisht”
2. Secili ka të drejtën e qasjes së barabartë në shërbimet publike në vendin e tij;

PSE ËSHTË E RËNDËSISHME TRANSPARENCA PROAKTIVE PËR POSEDUESIT E INFORMACIONEVE?

Transparenca proaktive përmbush parimin e qeverisjes së mirë. Parimi i transparencës proaktive është plotësisht në përputhje me parimet e administrimit të hapur. Transparenca proaktive zvogëlon numrin e kërkesave për qasje të lirë në informacione me karakter publik që u dërgohen poseduesve të informacionit, duke ulur kështu ngarkesën e personit përgjegjës për ndërmjetësim me informacione me karakter publik.

Me publikim proaktiv të informacioneve zbulohen:

- informacion për rregulloren dhe vendimet e autoriteteve, të cilat përmbushin të drejtën e qytetarëve për t'u informuar për të drejtat dhe detyrimet e tyre në shoqëri;
- informacion që qytetarët duhet të kërkojnë përgjegjësi nga autoritetet;
- informacionet që u nevojiten qytetarëve për të pasur akses në shërbimet e ofruara nga institucionet publike dhe
- informacioni që u nevojitet qytetarëve për të qenë në gjendje të marrin pjesë në procesin e vendimmarrjes.

Edhe poseduesit e informacioneve me karakter publik të cilët publikojnë informacione në baza proaktive përfitojnë në disa arsye:

- transparenca proaktive i ndihmon poseduesit e informacioneve të jenë më të përgjegjshëm në shpenzimin e fondeve publike;
- në këtë mënyrë poseduesit e informacioneve promovojnë parimet e qeverisjes së mirë dhe integritetit dhe
- poseduesit e informacioneve janë më efikas sepse menaxhojnë më mirë informacionin që kanë.

Baza ligjore për transparencën reaktive të poseduesve të informacionit është e rregulluar në Ligjin për Qasje të Lirë në Informata me Karakter Publik.

Konsiderohet praktikë e mirë kur poseduesit e informacionit, duke publikuar ueb faqet e tyre, i vënë në dispozicion të gjithë qytetarëve informacionin e kërkuar prej tyre, në përputhje me Ligjin për Qasje të Lirë në Informacione me Karakter Publik.

Poseduesit e informacioneve janë të obliguar që në mënyrë proaktive t'i publikojnë të gjitha informatat që kanë, përveç atyre që, sipas ligjit, bëjnë përjashtim nga qasja e lirë.

Informacioni i publikuar në mënyrë proaktive duhet të jetë lehtësisht i arritshëm dhe i kuptueshëm, i përdorshëm, i rëndësishëm dhe i përditësuar rregullisht.